

Sektorramverk - Fossil energi

Februari 2025

Handelsbanken

Handelsbankens klimat- och hållbarhetsarbete

Klimatförändringarna är vår tids kanske största utmaning och dess konsekvenser blir allvarigare och mer kännbara över hela världen. De gemensamma ansträngningarna från alla berörda parter, inklusive regeringar, näringslivet och finanssektorn kommer att vara avgörande för minimera konsekvenserna. Den goda nyheten är att vi vet hur vi ska ställa om vår ekonomi till ett renare, hälsosammare, effektivare och mer motståndskraftigt system till förmån för både människor och vår planet.

Vi på Handelsbanken är fast beslutna om att göra vår del i detta där ett ansvarsfullt agerande är en grundförutsättning för långsiktigt värdeskapande i Handelsbanken. Långsiktiga affärsrelationer, låg risktolerans och kostnadsmedvetenhet är hörnstenar i Handelsbankens affärskultur och lägger grunden för att en framgångsrik bankverksamhet bedrivs på ett ansvarsfullt och hållbart sätt. Vi är övertygade om att en snabb och ordnad omställning i linje med 1,5-gradersmålet är till bäst nytta för våra kunder, de samhällen vi verkar i och därmed för Handelsbanken.

Handelsbanken är väl medveten om att miljö, sociala och styrningsfrågor avsevärt kan öka kredit-, investerings- och anseenderisker. Därför integreras hållbarhetsrisker i vanliga processer och rutiner. Omställningen till ett hållbart samhälle är också en affärsmöjlighet och Handelsbanken har goda möjligheter att stödja kunder i deras hållbarhetsarbete och tillsammans med dem driva utvecklingen i linje med nationella och lokala regelverk mot fullföljande av Parisavtalet.

Syfte

Via detta sektorramverk vill Handelsbanken utveckla den bedömning av Fossil energi¹ som banken gör vid utlåning enligt bankens Miljö- och klimatriktlinje, samt bankens definition av ett omställningsbolag vid utlåning vid tillämpning av samma riktlinje. Detta sektorramverk syftar till att stötta banken i dess arbete med att linjera verksamheten med 1,5-gradersmålet genom att beskriva vilka aktiviteter inom Fossil energi som kan anses vara i linje med 1,5-gradersmålet och den omställning som krävs. Utöver de rapporter som ramverket hänvisar till, har även externa intressenter till banken konsulterats i framtagandet.

Energiområdet utvecklas snabbt, inte minst finns ett ökande antal exempel på bolag inom Fossil energi som väljer att ställa om verksamhet mot förnybar energiproduktion. Även klimatforskningen och förståelse för bankernas roll i omställningen utvecklas. Därför kommer detta sektorramverk uppdateras löpande för att vara i linje med omvärldsutvecklingen, utvecklingen av energimarknaden, regelverk och Handelsbankens verksamhet, dess åtaganden och hållbarhetsambitioner.

1. Fossil energi används som ett paraplybegrepp för att beskriva dels utvinning av fossila bränslen och dels kraft- och värmeproduktion från förbränning av fossila bränslen. Fossila bränslen definieras som kol, olja och gas för energändamål. Däremot omfattas inte andra användningsområden, som metallurgiskt kol, som till exempel används inom järn och stålindustrin, eller olja för petrokemisk industri.

Omfattning av sektorramverk

Detta sektorramverk omfattar Handelsbankenkoncernens utlåning och är ett komplement till bankens övriga riktlinjer, till exempel bankens riktlinjer avseende miljö och klimatförändring. För mer information om hur Handelsbanken Fonder arbetar inom Fossil energi, vänligen se [Följ vårt arbete](#) och för mer information om Handelsbanken övriga klimatarbete vänligen se [Vår klimatpåverkan](#).

Omställning i linje med 1,5 grader

Enligt FN:s klimatpanel (IPCC) står världen inför ett vägskäl - för att klara 1,5-gradersmålet krävs kraftiga utsläppsminskningar fram till 2030. Inom alla relevanta sektorer finns tekniska lösningar för reducera utsläppen i den takt som krävs för att halvera globala utsläppen till 2030. För att begränsa klimatförändringen krävs bland annat en omställning av energisektorn med väsentliga minskningar av användningen av fossila bränslen, omfattande elektrifiering och ökad energieffektivitet.²

Hur kan 1,5-gradersmålet nås?

Enligt FN är fossila bränslen i form av kol, olja och gas den överlägset största orsaken till klimatförändringen och representerar omkring 75 procent av alla globala utsläpp av växthusgaser.³ Att minska utsläppen från fossila bränslen är därför helt avgörande för avvärja de värsta effekterna av klimatförändringarna.

Internationella energirådet (IEA) är OECD-ländernas samarbetsorganisation för energifrågor med uppdraget att säkerställa säker och hållbar energitillgång för alla.⁴ IEA publicerade 2021 rapporten *Net Zero by 2050: A Roadmap for the Global Energy Sector*. I rapporten presenteras scenariot Net Zero Energy (NZE), som beskriver vad som krävs, och när, för att den globala ekonomin ska ställa om och uppnå nettonoll 2050 och därmed ha en chans om att klara 1,5-gradersmålet och samtidigt säkra global energiförsörjning.

“Our Roadmap shows that there are still pathways to reach net zero by 2050. The one on which we focus is – in our analysis – the most technically feasible, cost-effective and socially acceptable.”

Dr Fatih Birol, Executive Director IEA

I NZE är kraftproduktion ett av de första områden som behöver uppnå nettonollutsläpp, detta till följd av gynnsamma förutsättningar, inte minst i form av låga kostnader och beprövade tekniker. Enligt NZE behöver all kolkraftproduktion utan koldioxidavskiljning, användning och lagring (CCUS)⁵ vara avvecklad i OECD senast 2030 och kraftproduktionen behöver uppnå nettonoll 2035.

Centralt i NZE är minskad användning och produktion av fossila bränslen. Enligt rapporten stod fossila bränslen för cirka 80 procent av globala energianvändning 2020. Fossila bränslen bedöms spela en fortsatt viktig roll i den globala energiförsörjningen under lång tid och fortsatta investeringar i underhåll av existerande infrastruktur kommer att krävas för att säkra tillgången på energi innan alternativen är utbyggda i tillräcklig utsträckning. Om 1,5-gradersmålet ska nås måste dock användningen av fossila bränslen minska över tid. Konkret innebär en sådan minskning att inga nya olje- och gasfält varken får eller behöver etableras, inte heller nya kolgruvor eller utbyggnad av redan existerande. Mellan 2020 och 2030 behöver användning av kol, olja och gas minska med cirka 50, 20 respektive 5 procent och fram till 2050 krävs minskningar på cirka 90, 75 respektive 55 procent för kol, olja respektive gas. Investeringar i fossilt behöver minska samtidigt som investeringar i förnybar energiproduktion, energieffektivisering och elektrifiering behöver öka.⁶

2. <https://www.ipcc.ch/2022/04/04/ipcc-ar6-wgiii-pressrelease/>

3. <https://www.un.org/en/climatechange/science/causes-effects-climate-change>

4. <https://www.iea.org/about/mission>

5. Carbon Capture Utilisation and Storage

6. Net Zero by 2050 - A Roadmap for the Global Energy Sector, IEA

De nödvändiga produktionsminskningarna avseende fossila bränslen stipulerade av NZE står i stark kontrast till globala produktionsplaner - istället för minskad produktion planeras för en ökning. I rapporten *The Production Gap Report 2021* beskrivs länders planerade utvinning av fossilbränslen och de potentiella konsekvenserna för global medeltemperatur. Skulle planerna realiseras skulle den globala produktionen av fossila bränslen vara dubbelt så stor 2030 som det som skulle krävas för att klara 1,5-gradersmålet.⁷

Energiområdet är komplext, inte minst på ett europeiskt plan, med interna målkonflikter kopplade till säkerhet, pris, politisk stabilitet och hållbarhet. Alla fossila bränslen är inte lika skadliga för miljön och klimatet. Förbränning av kol resulterar i högst växthusgasutsläpp per producerad energienhet, men leder även till stora utsläpp av hälsoskadliga partiklar, samt stor negativ miljöpåverkan vid kolbrytning. Kol är därför det fossila bränsle som först bör fasas ut enligt NZE. Det finns även variation mellan fossila bränslen och deras utvinning med hänsyn till effekter på miljö och klimat, såsom utsläpp av metangas, vilket också har betydelse för omställningen. Förutsättningarna för att omställningen till ett hållbart energisystem ska lyckas förbättras av att den genomförs i en anda av "just transition"⁸, alltså genomförs rättvist och inkluderande så att människor som riskerar att drabbas får nödvändigt stöd.

Om inte global klimatpolitik skärps och länders och företags expansionsplaner avseende fossila bränslen revideras, kommer inte 1,5-gradersmålet att ha förutsättningar att nås. Enligt FN kommer nuvarande globala klimatpolitik resultera i en global uppvärmning på omkring 2,8 grader under detta århundrade.⁹ Handelsbanken kommer att fortsätta arbeta för att linjera sin verksamhet med 1,5-gradersmålet och de scenarier som beskriver hur omställning av ekonomin behöver genomföras och i vilken takt. Handelsbanken ska verka för att verksamheten fullt ut kan stödja sina kunder i deras omställning i linje med rådande vetenskap och de regulatoriska klimatmålen i bankens hemmamarknader och EU samt Parisavtalets mål att begränsa uppvärmningen till nära 1,5°C. Det är bankens övertygelse att en snabb och ordnad omställning i linje med 1,5-gradersmålet är till bäst nytta för våra kunder, de samhällen vi verkar i och därmed för Handelsbanken.

Kriterier Fossil energi

Flertalet av nedan kriterier och åtaganden följer bankens riktlinjer avseende miljö och klimatförändring. Därutöver definieras nedan Handelsbankens kriterier för att vara ett omställningsbolag inom Fossil energi för tillämpning av just nämnda riktlinje vid utlåning.

Utvinning av fossila bränslen

I enlighet med Handelsbankens riktlinjer avseende miljö och klimatförändring är Handelsbankens övergripande ambition att fortsatt minska sin finansiering av utvinning av fossila bränslen i linje med 1,5-gradersmålet.

Kolbrytning

Om 1,5-gradersmålet skall nås får enligt NZE inga nya kolgruvor öppnas. Inte heller får existerande kolgruvor expanderas från och med 2021.

Mot bakgrund av det ska Handelsbanken inte:

- direkt finansiera, till exempel via projektfinansiering, nya kolgruvor, expansion av redan existerande kolgruvor eller relaterad infrastruktur
- inleda nya affärsförbindelser med eller finansiera företag verksamma inom kolbrytning.

Utvinning av olja och gas

Enligt IEA och NZE får inga nya olje- eller gasfält öppnas om världen skall klara 1,5-gradersmålet. Med nya olje- och gasfält avses sådant som inte redan var godkända för utveckling den 31 december 2021.

Mot bakgrund av det ska Handelsbanken inte:

- direkt finansiera, till exempel via projektfinansiering, ny utvinning av olja eller gas, expansion av redan existerande utvinning av olja eller gas, eller därtill direkt kopplad infrastruktur. Detta gäller utvinning av såväl konventionell som okonventionell olja och gas
- inleda nya affärsförbindelser med eller ge ny finansiering till företag eller koncerner verksamma¹⁰ inom utvinning av olja eller gas eller företag verksamma inom byggnation av därtill direkt kopplad infrastruktur. Undantag från denna paragraf kan göras om bolaget är ett *Omställningsbolag - olja och gas*.

7. SEI, IISD, ODI, E3G, and UNEP. (2021). The Production Gap Report 2021. <http://productiongap.org/2021report>

8. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/finance-and-green-deal/just-transition-mechanism_en

9. United Nations Environment Programme (2022). Emissions Gap Report 2022: The Closing Window — Climate crisis calls for rapid transformation of societies — Executive Summary

10. För att hantera okänd eller oväsentlig utvinning av olja eller gas innebär detta i normalfallet att maximalt fem procent av ett företags totala omsättning får vara kopplad till utvinning av olja och gas. För att omhänderta risken för indirekt finansiering eller stöd till bolag som bedriver ny eller expanderad utvinning av olja och gas omfattas även koncerner. För en koncern verksam inom flera från varandra vitt skilda sektorer, t.ex. ett investmentbolag, får omsättningen kopplad till utvinning av olja och gas uppgå till i normalfallet maximalt femton procent av koncernens totala omsättning, om inte banken genom en helhetsbedömning i samråd med Group Sustainability bedömer risken för indirekt finansiering eller stöd till finansiering av sådan utvinning som försämrar. Sådan bedömning ska beakta bl.a. koncernstruktur, möjlighet till finansiering och kassaflöden mellan aktuella bolag och dyl. Direkt finansiering av sådan utvinning eller krediter vars syfte är att utveckla den del av koncernen som är verksam inom utvinning av olja och gas är aldrig förenlig med denna riktlinje.

Ett bolag anses vara ett *Omställningsbolag - olja och gas* om det uppfyller samtliga av följande kriterier:

- Inte planerar för att öppna nya olje- eller gasfält.
- Inte prospekterar efter nya olje- eller gasfält.
- Har en vetenskapligt baserad omställningsplan för att linjera verksamheten med 1,5-gradersmålet som inkluderar scope 1,2 och 3.
- Inte utvinner okonventionell olja och gas.¹¹

Fossil energiproduktion

Med fossil energiproduktion avses kraft- och/eller värmeproduktion baserad på fossila bränslen.

Om 1,5-gradersmålet ska nås, behöver samtliga kolkraftverk utan koldioxidavskiljning användning och lagring (CCUS) vara utvecklade redan 2030 i OECD-länder. Handelsbanken bedömer att detta gäller även kolbaserad fjärrvärmeproduktion. Senast 2035 måste kraftproduktion i OECD-länder ha nettonoll utsläpp av växthusgaser.¹²

Mot bakgrund av det ska Handelsbanken inte:

- direkt finansiera nya kolkraftverk eller expansion av redan existerande kolkraftverk
- inleda nya affärsförbindelser eller finansiera företag som bedriver kolkraftproduktion eller företag verksamma inom byggnation av kolkraftverk. Undantag från denna paragraf kan göras om bolaget är ett *Omställningsbolag - energiproduktion*.

Ett bolag anses vara ett *Omställningsbolag - energiproduktion* om det uppfyller samtliga av följande kriterier:

- Inte bygger eller avser bygga ny kolkraftproduktion.
- Inte expanderar eller avser expandera redan existerande kolkraftproduktion.
- Har en avvecklingsplan för att senast 2030 ha avvecklat alla kolkraftproduktion utan CCUS. Avvecklingsplanen skall innehålla specifika datum för stängning av samtliga kolkraftverk.
- Kolkraftverk skall avvecklas, ej säljas vidare.
- Företrädesvis ersätter kolkraftproduktion med fossilfri energiproduktion, inte fossil gas eller fossilbaserad vätgas.
- Har en vetenskapligt baserad omställningsplan, inklusive utsläppsmål, för energiproduktion i linje med 1,5-gradersmålet.

Process för identifiering

Att dessa åtagande följs säkerställs av bankens ordinarie processer med särskilt stöd från Group Sustainability gällande tolkningar och bedömningar. Till sitt stöd för bedömning om ett bolag lever upp till de krav som banken ställer i detta sektorramverk kan banken ta hjälp av externa dataleverantörer.

11. Okonventionell olja och gas avser utvinning av arktisk olja eller gas, djuphavsutvinning av olja eller gas, oljesand, oljeskiffer, tung råolja, skifferolja, skiffergas och utvinning genom hydraulisk spräckning (s.k. fracking).
12. Net Zero by 2050 - A Roadmap for the Global Energy Sector, IEA

handelsbanken.com | 08-701 10 00 | 106 70 Stockholm